

Второ, **Затмѣнія-та**. Питагоръ добръ зналъ причини-тѣ на затмѣнія-та, още и самыя способъ да прѣдсказва тѣхно-то случваніе, разумѣва са, че не съ таквазъ точность каква-то е сега възможна, но съ помощь-та на зароса. Третьо, Питагоръ угадил истинна-та **система на свѣта**, като са е придръжалъ, че слънце-то, а не земя-та (както изобщо сж вѣрвали древны-тѣ даже много вѣкове слѣдъ Питагора) е центра, около кой-то обыкалять планеты-тѣ; и че звѣзды-тѣ сж слънца, отъ кой-то всякое служи за центръ на една система като наша-та. Отъ по-малко важны-тѣ истини той зналъ, че земя-та е валчеста; че повърхность-та ѝ са дѣли естествено на пять пояса; и че еклиптика-та е наведена къмъ екуатора. Той още учалъ, че земя-та денонощно са върти около ось-та си, и обыкала около слънце-то единъ пхтъ въ година-та; че Млѣчныя-Пхтъ е събраніе отъ малкы звѣзды; и че Зорница-та и вечерница-та е едно и сжщо свѣтило именно Венера, кога-то всички древны народы прѣди него считали тѣзи звѣзда за двѣ отдѣлны, и за това зорница-та тѣ наричали Луциферъ, а вечерница-та — Есперъ. Той училъ още, че на планеты-тѣ има живы сжщества и даже отишелъ до тамъ, що-то исчислявалъ голѣмина-та на нѣкои отъ животны-тѣ на мѣсяца. Питагоръ былъ въ сжщо-то време голѣмъ любитель на музика-та; и за това той не само ѝ отдѣлилъ едно видно мѣсто въ своя-та система на възпитаніе-то; но даже прѣдполагалъ, че и самы-тѣ небесны тѣла были расположены на разстоянія, кой-то отговарятъ на междины-тѣ на діатоническа-та стълба. Той си въображавалъ, че планеты-тѣ извършватъ своя тѣржественъ вървежъ по звукове-тѣ на музика-та, кой-то са произвождали отъ собствены-тѣ имъ хармонически движения. Тѣзи звукове той нарѣклъ «музика на сфери-тѣ» и утверждавалъ, че този небесенъ концертъ, макаръ да е высокъ и величественъ, не са осѣща отъ слабы-тѣ органы на человекъ, а само едны богове могатъ да го чуватъ. Съ малко исключеніе, обаче, мнѣнія-та на Питагора за система-та на свѣта были основаны върху истина. Но при всячко това, тѣ были отхвърлены отъ Аристотеля и отъ повече-то послѣдующы астрономы до време-то на Коперника; а намѣсто тѣхъ было прието ученіе-то за Кристалны-тѣ сферы, пръвъ пхтъ прѣдложено отъ Евдоксія, кой-то живѣлъ около триста и седемдесять години прѣди Рождество Христово. Споредъ тѣзи система, небѣсны-тѣ тѣла сж закрѣпены като драгоценны камъни въ куды твърды сферы, направены отъ такъвъ прозраченъ кристалъ, що-то ни една прѣдня сфера не затуля другы-тѣ, кой-то сж отзадъ ѝ и за-това всички сферы могатъ да са виждатъ еднакво добръ. Слънце-то и сѣга планета имжтъ си по отдѣлна сфера; но всички-тѣ неподвижны звѣзды сж закрѣпены на една и сжща велика сфера, а задъ нея са намѣрва още една — *primum mobile*, коя-то са върти денонощно отъ Истокъ къмъ Западъ и повлича съ себе си всички другы сферы на небе-то. Надъ всячко това е распрострѣнъ тѣй нарѣченъ **великий Емпирей**, или третъо небе, мѣстопрѣбаваніе на вѣчна свѣтлина.

За объясненіе движения-та на планеты-тѣ прѣдполагали, че всякая отъ планетны-тѣ сферы, както и сфера-та на слънце-то, като има свое собствено движение къмъ истокъ, въ сжщо-то време участвува въ денонощно-то движеніе на звѣздна-та сфера. Тѣзи движения, споредъ ученіе-то